

EWA ALICJA KOWALSKA-NAPORA
JANUSZ MACIEJ CHAJĘCKI

KULTURA ORGANIZACYJNA – ZARZĄDZANIE, REPERKUSJE

Kęty 2019
WYDAWNICTWO
MAREK DEREWIECKI

Ewa Alicja Kowalska-Napora, Janusz Maciej Chajęcki,
Kultura organizacyjna – zarządzanie, reperkusje

© 2019 by Ewa A. Kowalska-Napora & Janusz M. Chajęcki

Wydanie pierwsze

Redakcja i korekta: Łukasz Front

Projekt okładki: Autorzy

Łamanie: Aurea Press

Druk i oprawa: OSDW Azymut Sp. z o.o.
ul. Senatorska 31
Łódź

ISBN 978-83-66315-08-2

WYDAWNICTWO MAREK DEREWIECKI

ul. Szkotnia 29a, 32-650 Kęty

tel./fax 33/8454149, 603931607

e-mail: wydawnictwo@derewiecki.pl; marek.derewiecki@gmail.com

Księgarnia: www.derewiecki.pl

Dystrybucja: tel. 502637305

Przesłanie:

„[...] nie ma złych narodów, są złe systemy,
które z normalnych ludzi tworzą potwory”.

„Człowieka ocenia się po czynach,
ale marzenia są istotą nas samych,
bo dzięki nim żyjemy i potrafimy czasem
w nienormalności jakoś przetrwać”.

Autorzy

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	7
1. ZARZĄDZANIE ORGANIZACJĄ	11
1.1. Szkoły behawioralnego zarządzania	13
1.2. Zarządzanie organizacją w turbulentnym otoczeniu	15
1.3. Koszt systemowy w zrównoważonym rozwoju	19
2. WYMIAR KULTUROWY ORGANIZACJI	26
2.1. Kultura organizacyjna – fenomenologia poznania	28
2.2. Deficyjne odniesienie do wielowymiarowości kultur organizacyjnych	32
2.3. Geneza zjawiska kulturowego	35
2.4. Morfologia kulturowa – studium przypadku	40
2.5. Przechwytywanie i ochrona wytworzonej wartości	44
3. MERYTOKRATYCZNE BUDOWANIE POTENCJAŁU ORGANIZACJI	47
3.1. Normatywy kosztów działań w budowaniu przewag konkurencyjnych	49
3.2. Krytyczne czynniki wzrostu modeli organizacyjnych biznesu	53
3.3. Topologia klasterowa w modelu organizacji biznesu	60
3.4. Metodologia pomiaru wzorców kulturowych	72
PODSUMOWANIE. EKSPLIKACJE AUTORSKIE W PERSPEKTYWIE MODYFIKACJI MODELI KULTUROWYCH ORGANIZACJI	77
1. Introduction – first order predicate calculus in the invariant theory	77
2. Research thesis and antithesis, axiom of choice	79
3. Author's explication	87

Motywy – przesłanki	91
References/Bibliography	92
Spis rysunków	105
Spis tabel	107
Spis wzorów	107

Wprowadzenie

Gdybym była małą dziewczynką / gdybym był małym chłopcem, możliwe, że bylibyśmy wolnymi ludźmi.

Zarządzanie to racjonalne wykorzystanie zasobów pozostających lub możliwych do pozyskania przez decydenta. Zatem zarówno poprzez mądre decydowanie, jak i wartościowe odniesienie do zasobów możliwe staje się tworzenie wartości dodanej, tak w systemie, jak i dla zarządzającego.

Wśród zasobów znajdują się aktywa niematerialne i trwałe, a co za tym idzie ocena przyszłych relacji zysk–strata tworzy model *cash flow*. W dobie ekspansji technologii, *know-how*, przyspieszonego transferu wiedzy i informacji problemem nie jest wydajność i wydolność technologiczna, ale sprawne, a jednocześnie efektywne podejmowanie działań, w ramach których organizacja zachowa swoją elastyczność. Mamy zatem do czynienia z problemem:

- racjonalnego podejmowania decyzji,
- ograniczoności zasobów i ich kurczenia się (czysta woda, powietrze, nieskażona cywilizacyjnie ziemia i ogółem przyroda), a co za tym idzie:
- z problemem transferu unikatowości owych zasobów i ich możliwego odzysku.

W partycypowaniu zbieżności i przechwytywaniu wartości jest umiejętność ich własnej ochrony i kwantyfikowanie ich rangi.

Nadprodukcja populacji ludzkiej czyni z niej pasożyty Ziemi i w dłuższej perspektywie uniemożliwia przetrwanie gatunku *homo sapiens*. Pojawia się w tym spojrzeniu równoczesna ignorancja potrzeb dobrostanu jednostki i szacunku jestestwa ego. Koszt systemowy wyraża się kurczeniem zasobów, ograniczonością w dostępie do opieki medycznej, wolnego czasu, samostanowienia, ograniczonością kontaktu z dobrami naturalnymi, czyli wszystkim tym,

co ma związek z relacjami pomiędzy polityką państwa a globalną polityką gospodarczą.

Czy wojny, obozy pracy, prześladowania są naturalną próbą samooczyszczenia na zasadzie homeostatu, czy „tylko i aż” niekontrolowanym efektem agresji celem przetrwania drapieżnika?

Ów koszt ma zatem wymiar czasowy, energetyczny, informacyjny, finansowy i rzeczowy, a jego ocena zależna jest od świadomości jednostki w kształtowaniu możliwości własnego rozwoju i szczęścia. Typologia rozwiązań problemów systemowych dotyczy zatem całego spektrum zachowań jednostki i zbiorowości według określonego wzorca wynikającego z rodzącej się świadomości, to raz, a dwa – możliwej reakcji i partykulacji interesu własnego.

Generał Roman Polko uznaje, iż kryzys jest nieodłączną częścią świata, w którym działamy, i konstatuje wytyczne przetrwania i dowodzenia¹:

- Najczęściej nie masz wpływu na to, czy kryzys przyjdzie, czy nie. Potraktuj go więc jako szansę, a nie problem.

- Możesz siedzieć i czekać, aż kryzys nadejdzie, ale możesz też powitać go planem przygotowawczym, zanim pierwsze symptomy problemów dadzą ci się we znaki.

- Skoro masz już plan wyjścia z kryzysu, to spraw, by ludzie realizowali go z pełnym zaangażowaniem. Nie wahaj się odsuwać czy nawet zwalniać tych, którzy go kontestują.

- Nie bój się postawić wszystkiego na jedną kartę i puścić wodze swojej fantazji. Kontrolowana kreatywność owocująca niestandardowymi rozwiązaniami może być jedynym sposobem na wyjście z kryzysu.

- Dbaj o utrzymanie ducha walki. Gdy twoi ludzie uznają, że przegraliście, to niezależnie od nakładu sił i środków tak się stanie.

- Stań na czele ludzi i osobiście poprowadź ich do boju. Nie musisz wszystkiego robić sam, ale w kluczowych bitwach twoje przywództwo jest niezbędne. Twoja wiara w sukces i energia, z jaką ją przekazujesz, to najcenniejsza broń.

---

¹ Zob. R. Polko, *Armia: instrukcja obsługi*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2008, s. 85–86. Por. R. Polko, P. Polko, *RozGROMić konkurencję: sprawdzone w boju strategie dowodzenia, motywowania i zwyciężania*, Helion, Gliwice 2014.

- Nie obarczaj ludzi swoimi problemami. One naprawdę ich nie obchodzą.
- Zaufaj ekspertom. Kiedy, jeśli nie w kryzysie, ich wiedza może być szczególnie cenna?
- Najgorsze jest czekanie na nadejście kryzysu. Gdy już kryzys będzie i zaczniesz działać, przestaniesz się go bać.

Celem niniejszej książki jest przedstawienie ewaluacji wymiaru wartościującego kulturę organizacyjną w perspektywie uwarunkowań rozwojowych regionu i narodu. Tym samym konstruktem książki jest założenie, iż kulturowe wzorce zachowań zbiorowych są endemiczne.

Prowadzona analiza dotyczy zmian mentalnych w kulturach regionalnych i transnarodowych, warunkowanych świadomością jednostki i jej zbiorowości, ekonomią, religią, polityką gospodarczą rządu, ale i samą jakością życia w ujęciu subiektywnym.

Rezultaty połączenia wielu interakcji często dają skutki, które odbiegają od tego, do czego zmierzały działania jednostki. Dlatego też, mimo metodologicznego indywidualizmu, zbiorowości społeczne z perspektywy teorii racjonalnego wyboru postrzegane są nie jako proste agregaty pojedynczych aktorów i ich działań, ale jako całość o swoistych właściwościach. Ograniczają one jednostki i wpływają na ich preferencje. Przedmiotem teorii racjonalnego wyboru jest nie psychologia jednostek, ale związki między mikrospołecznym poziomem indywidualnych działań a makrospołecznym zachowaniem się systemu².

Książka *Kultura organizacyjna – zarządzanie, reperkusje* składa się z trzech rozdziałów – dotyczy one teorii decyzji, świadomości kulturowej i zachowawczej oraz kosztów systemowych. W rozdziale pierwszym autorzy zapoznają czytelnika z filozofią zarządzania jako nauką pozytywnego konstruktu myśli, by w kolejnym rozdziale przedstawić jego konsekwencje w wymiarze kulturowym organizacji. Puenta owych narracji pojawia się w metodologii badawczej pozwalającej na repozytorium ewaluacji wartości modelowej jako jego genezy. Epistemologia poznawcza ma stworzyć w czytelniku świadomość jego roli w budowie zachowań zbiorowych (rys. 1).

---

² Zob. B. Szacka, *Wprowadzenie do socjologii*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2003, s. 26.

Rys. 1. Wiem, czym jest miłość, a teraz ją opiszę; źródło: interpretacja własna

Wracając do meritum wywodu: rachunek sozoekonomiczny jest pewnym wskaźnikiem zysków/strat w danym obszarze przy realizacji wytyczonej funkcji celu; odnosi się on do zrównoważonego rozwoju, który można interpretować w topologii lokalnej, regionalnej, międzynarodowej i globalnej. Sama metodyka pomiaru nie ma tak dużego znaczenia jak morał, który z niego wynika. Przykładem mogą być narody zniewolone, gdzie działania punktu, działania lokalne na nic się zdadzą w obszarze samego zniewolenia jednostki i braku opcji wyboru. Kultura organizacyjna jest nami, bo my ją tworzymy, a równocześnie przez nią jesteśmy kształtowani.

Rys. 23. Partycypowanie zbieżności wartości kulturowych w kształtowaniu pasywów	73
Rys. 24. Metodologia pomiaru wzorców kulturowych	74
Rys. 25. Ja – my – wy – oni, <i>Iwona, księżniczka Burgunda</i>	75
Fig. 26. The meaning of life	79
Fig. 27. Value distribution sequence	80
Fig. 28. Descartes' <i>Meditations Philosopher in Meditation</i>	81
Fig. 29. Structure of collectivity	86
Fig. 30. Empirical homotopy in decision theory	88
Fig. 31. Children are born out of love	89
Fig. 32. The postulate of invariance in the theory of management	89
Fig. 33. My identity – I – You – We – They	90

Spis tabel

Tab. 1. Wymiary wartości kulturowych	32

Spis wzorów

Wzór 1. Rzeczywisty wymiar kulturowy	39
Wzór 2. Nieobserwowalna heterogeniczność zmienności	59
Wzór 3. Nieciągłość przestrzeni G. Perelmana	67
Wzór 4. Kwantyfikacja przestrzeni	78
Wzór 5. Wariancja predykcji	78
Wzór 6. Rozkład bimodalny w funkcjach logitowych	78
Wzór 7. Równanie różnicowe odwrotne pola szacowania	82
Wzór 8. Argumentacja funkcjonału	83
Wzór 9. Granica argumentów zmiennych zależnych	83
Wzór 10. Granica argumentacji nieciągłości przestrzeni	83
Wzór 11. Dylatacja czasu w postulatcie niezmienniczości	85
Wzór 12. Równanie różnicowe koniunkcji	85
Wzór 13. Kwantyfikacja rozkładu przestrzeni szacowania	86
Wzór 14. Wymiarowanie przestrzeni logitu	87